

המשימה: הצגה של דמות בעל-פה

המשימה "נחשו מי אני" תאפשר לתלמידים להתנסות בהפקה דבורה בעברית באמצעות משחק.

רציונל למשימה "נחשו מי אני?"

משחק ניחושים הוא דרך מהנה ואותנטית להפקה דבורה מובנית ולאינטראקציה ספונטנית בעל-פה. דרך המשחק התלמידים יתנסו בהצגת דמות. התנסות זו והמיומנויות שהם ירכשו במהלכה יוכלו לסייע להם בהמשך בהצגה עצמית ובעמידה מול קהל.

דרישות המשימה

במשימה זו נדרש להציג בעל-פה דמות מפורסמת.

הפעילות דורשת עמידה מול קהל ודיבור ברור המשלב אמצעים רטוריים שמתאימים למטרה התקשורתית ולנמענים ושימוש בידע תקשורתי ובעזרים הולמים (ברוח 'דמות הבוגר' – [מיומנויות דמות הבוגרת והבוגר](#), עמוד 7).

מטרות המשימה

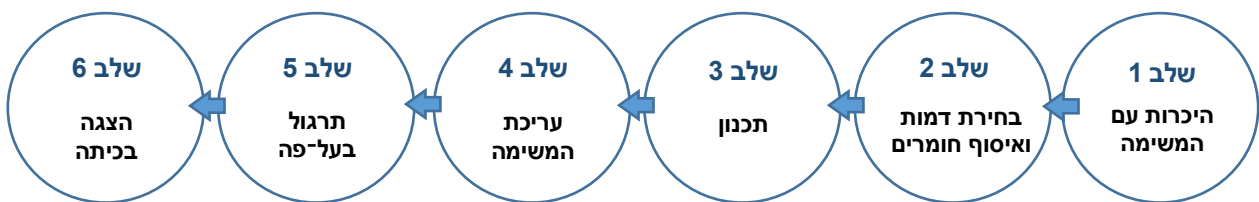
מטרות המשימה משתקפות בטבלת הפעילויות ותיאורי הביצוע הנדרשים מתלמידים בסוף בית הספר היסודי ועד סוף חטיבת הביניים בהתאם למפורט בתוכנית המסגרת 'עברית דבורה לדוברי ערבית' (2022) המבוססת על מסמך "מסגרת התייחסות אירופית משותפת שפות: למידה, הוראה, הערכה" (מהא"ם) (CEFR, 2020). ראו טבלה בהקדמה עמוד 4-5.

תיאור המשימה והנחיות למורים:

מורים יקרים,

במשימה זאת התלמידים יבחרו דמות מפורסמת, יחפשו מידע מעניין עליה ויציגו אותה בעל־פה בפני הכיתה כאילו הם עצמם הדמות (כלומר בגוף ראשון: "אני...", "יש לי..."). תלמידי הכיתה יצטרכו לנחש מי היא הדמות. אם בסוף ההצגה תלמידי הכיתה לא יצליחו לנחש מי היא הדמות, הם יוכלו לשאול את התלמיד המציג שאלות והוא יענה 'כן' או 'לא'. אם עדיין לא יצליחו לגלות, התלמיד יחשוף את הדמות בפני הכיתה.

שלבי המשימה:

שלב 1 היכרות עם המשימה והקניית הידע הבסיסי הנדרש לביצוע המשימה

(כשני שיעורים בכיתה)

בשיעור הפותח את המשימה הציגו לתלמידים את המשימה "נחשו מי אני". כדאי להדגים את התוצר הסופי כדי שהתלמידים יבינו מה מצופה מהם. ראו דוגמה בנספח 1 – משפטים על זהא חדיד (ההקלטה במצגת היא לשם המחשה בלבד. התלמידים שיציגו בכיתה לא יצטרכו להקליט את עצמם אלא להציג בעל־פה בכיתה).

כדאי לחזור על ידע לשוני קודם הנדרש לביצוע המשימה וללמד ידע לשוני חדש במידת הצורך. מומלץ לערוך רשימה של הידע והמיומנויות הנדרשים לביצוע המשימה, למשל:

- אוצר מילים רלוונטי: שמות תואר ותכונות אופי, פעלים, תחביבים, מקצועות, מילות שאלה (ראו רשימת מילים לדוגמה בנספח 2).
- מבנים תחביריים של משפטים, למשל מבנה של משפט פשוט, מבנה שייכות.

אפשר לתרגל בכיתה כיצד מתארים חפצים, אנשים ובעלי חיים באמצעות המשחק "נחשו מה זה" או "מי זה?". תנו לכל תלמיד תמונה של חפץ כלשהו או בעל חיים (נספח 3). כל תלמיד יתאר את התמונה בפני הכיתה, ותלמידי הכיתה יצטרכו לנחש מהו הפריט המתואר.

חשוב להסביר לתלמידים את העיקרון של מתן רמזים. כלומר, בדרך כלל כדאי להציג תחילה רמזים "קטנים" ורק אחר כך את הרמזים שעשויים לחשוף את זהותה של הדמות.

אם יש בכיתה תלמידים המתקשים בביצוע המשימה בשל פערים גדולים בשפה העברית אפשר לתת להם חלקי משפטים להשלמה שיעזרו להם בכתיבת המשפטים על הדמות (לשיקול דעת המורה לפי רמת התלמידים ומענה לשונות). ראו **נספח 4**.

קראו והסבירו לתלמידים את ההנחיות לביצוע המשימה (**נספח 5**).
הציגו בפני התלמידים את המחווה להערכה (**נספח 6**) ותנו להם את הרשימה לבדיקה עצמית ('צ'קליסט', **נספח 7**).

תנו לתלמידים הוראות ברורות ולוו אותם לאורך ביצוע המשימה (שישה שלבים).

שלב 2 בחירת דמות ואיסוף חומרים

(שעתיים בבית)

תנו לתלמידים רשימת דמויות מפורסמות או דמויות בעלות השפעה לבחירה (**נספח 8**). התלמידים יבחרו דמות מתוך הרשימה ויאספו עליה פרטים מעניינים ממקורות מידע. התלמידים יוכלו לבחור בדמות שאינה כתובה ברשימה ובלבד שקיבלו אישור לכך מהמורה.
חשוב לוודא שיש לתלמידים גישה לאינטרנט.

שלב 3 תכנון

(כשעתיים בבית)

בשלב זה תוכלו להציג בפני התלמידים את המארגן הגרפי¹ שיסייע בידם לארגן בכתב את המידע שאספו (מידע כתוב, תמונות, סרטונים) לקראת ההצגה בעל-פה (נספח 9).

לאחר מכן, התלמידים יכתבו כעשרה משפטים על הדמות. תוכלו להציע לתלמידים מתקשים לכתוב פחות מעשרה משפטים ולעודד תלמידים מתקדמים לכתוב יותר מעשרה משפטים.

עודדו את התלמידים שרמת השליטה שלהם בשפה העברית גבוהה לכתוב פסקה ובה כ-10 עד 15 משפטים על הדמות שבחרו. את הפסקה התלמידים יציגו בעל-פה בפני הכיתה. יש לוודא שהפסקה תהיה רציפה ולכידה (ולא אוסף של משפטים מנותקים) באמצעות שימוש בקשרים לוגיים מתאימים, מאזכרים וציניי שיח.

בתום תכנון ההצגה, התלמידים ימסרו את התכנון הכתוב למורה לבדיקה.

שלב 4 עריכת המשימה

(כשעתיים בבית)

בדקו את התכנון הכתוב שהגישו התלמידים, וכתבו להם הערות לשימור ולשיפור (לדוגמה, שגיאות בתחביר המשפט, סידור הרמזים לא מתאים, חזרות מיותרות ועוד). לאחר מכן, התלמידים יערכו את המשימה לפי ההערות במידת הצורך.

בשלב זה עודדו את התלמידים לערוך את המשימה בפלקט תמונות, מצגת, או כלי דיגיטלי מתאים אחר. כל משפט שהתלמידים יכתבו ילווה בתמונה מתאימה. (למשל, תמונה המתארת את מקום העבודה של הדמות, הגיל שלה, דגל המדינה שבו היא מתגוררת, אירועים שקרו לה ועוד).

יש להדגיש בפני התלמידים שבמצגת יהיו רק תמונות להמחשה, ואילו את המלל הם יגידו בעל-פה.

---

¹ מארגן גרפי הוא דף רשות שעשוי לסייע בידי תלמידים הזקוקים לכך. כלומר, תלמידים שמעדיפים לארגן את המידע בדרך אחרת רשאים כמובן לעשות זאת.

שלב 5 תרגול

(שעה-שעתיים בבית)

בשלב זה התלמידים יתרגלו בעל-פה את מה שכתבו. הם יכולים להקליט את עצמם או להציג בפני בני משפחה.

חלקו לתלמידים את הרשימה לבדיקה עצמית ("צ'קליסט", **נספח 7**) ובדקו שהם סימנו ב-✓ את כל הסעיפים לקראת הדיווח בעל-פה.

שלב 6 הצגת המשימה בכיתה

(כשני שיעורים בכיתה)

התלמידים יציגו את הדמות בפני הכיתה. אפשר לשלב את ההצגות בכיתה במהלך כמה שיעורים.

תוכלו לחלק לתלמידים הצופים דף תצפית (הדפיסו לתלמידים את **נספח 10**) שבאמצעותו יוכלו לתת משוב לחבריהם לכיתה. בדף התצפית מפורטים רכיבי ההערכה של המשימה; התלמידים הממלאים את דף התצפית הופכים בכך לשותפים פעילים בהערכת המשימה ודרכה הם לומדים על רכיבים חשובים בהצגה בעל-פה. בתום המשחק, יקבלו המציגים את דפי המשוב מחבריהם לכיתה.

לאחר ההצגה התלמיד המציג ימלא דף רפלקציה (הדפיסו לתלמידים את **נספח 11**). בעזרת דף הרפלקציה יוכל התלמיד לחשוב על רמת ההצגה שלו: לבטא את תחושותיו ולחשוב על נקודות לשימור ולשיפור במשימות הבאות.

יש להקציב זמן כולל של כחמש דקות לכל הצגה בכיתה.

הערכת המשימה על ידי המורה

לשם הערכת הדיווח בעל-פה בכיתה השתמשו במחווון שב**נספח 6**.

תוכלו גם להקליט או לצלם את ההצגה בכיתה כדי להקשיב או לצפות בה שוב בזמן שאתם מעריכים אותה.

תלמידים, שמסיבה חריגה לא הצליחו להציג בכיתה, יכולים לצלם את עצמם ולשלוח אליכם את התיעוד בווטסאפ או בדוא"ל או להעלותו לאתר בית הספר.

לאחר שהערכתם את הדיווח בעל-פה לפי המחווון, כתבו משוב לכל תלמיד. הדגישו את החוזקות של התלמיד ואת הנקודות לשיפור. מומלץ לקיים שיחת משוב עם התלמיד פנים אל פנים.

נספח 1

משימה לדוגמה

לקישור לסרטון לחצו כאן.

מי אני? (זהא חדיד)

1. אני אישה.
2. נולדתי בבגדאד שבעיראק.
3. למדתי מתמטיקה בבירות.
4. זכיתי בהמון פרסי הוקרה.
5. כל חיי התעניינתי באומנות.
6. בגיל 7 עיצבתי לעצמי בגדים ותכשיטים.
7. יש לי אזרחות בריטית.
8. נפטרת ב- 2016 בעקבות התקף לב.
9. הייתי בת 65 כשנפטרת.
10. השפעתי על החשיבה בעולם האדריכלות.
11. תוכלו לראות את הבניינים שלי מסביב לעולם.
12. אני נחשבת לאחת האדריכליות הכי מוצלחות בכל הזמנים.

מי אני?

דוגמה לאוצר מילים שימושי לכתיבת המשימה ולהצגה בעל-פה:

קטגוריות	אוצר המילים
שמות תואר	יפה, מפורסם, חתיך, מצחיק, נמוך קומה, גדול ממדים, נדיב, מקורי, שאפתן, חדשני, יוצא דופן, סוחף, מופנם, מוחצן, רב השפעה, נערץ, פורץ דרך
פעלים	ללמוד על, להמציא, להשפיע, להתגבר על, להתמיד, להשקיע, ללמוד, להתמקצע, לשאוף, להתחנך, לגדול, לבנות, להקים, לייסד, להתאמן, ליצור, לשתף פעולה, להתפרסם, לפרסם
מילות שאלה	מי, מה, איפה, היכן, לאן, איזה, איזו, אילו, למה, מדוע, כיצד, איך, מאיפה, מתי, במה, כמה, בכמה

תרגול לקראת המשימה: נחשו מה זה? או נחשו מי אני?

משפטים לדוגמה

אפשר להיעזר במשפטים האלה בהצגת הדמות:

- נולדתי ב _____.
- אני גר/גרה ב _____.
- אני בן/בת _____.
- יש לי _____.
- אני יכול/יכולה _____.
- למדתי _____ (שם התחום, שם המוסד, שם המדינה).
- אני אוהב/אוהבת _____ (תחביבים, מאכלים, מקומות).
- אני מתעניין/מתעניינת ב _____.
- הייתי רוצה ש _____.
- זכיתי ב _____.
- החלום שלי הוא _____.
- רציתי גם לספר ש _____ (אירועים מיוחדים שקרו לי).
- _____ (רמז גדול) אני _____.

המשימה לתלמידים – דף הנחיות

תלמידים יקרים!

במשימה זו יש לכם הזדמנות להיות דמות מפורסמת ולשחק במשחק "נחשו מי אני?". אתם תבחרו בדמות, תתארו אותה ותציגו מידע מעניין מבלי לציין את שם הדמות. בסוף ההצגה, חבריכם לכיתה יצטרכו לנחש מי היא הדמות. אם הם לא יצליחו לנחש מי היא הדמות, יוכלו תלמידי הכיתה לשאול אתכם שאלות עד שיגלו.

כדי להתכונן למשחק עבדו על פי השלבים האלה:

הנחיות לביצוע המשימה

שלב 1	בחרו דמות מפורסמת שמעניינת אתכם ושתרצו ללמוד עליה עוד. תוכלו לבחור באחת הדמויות מהרשימה בנספח 8 (יש לקבל אישור מהמורה על בחירת הדמות).
שלב 2	אספו פרטים אישיים על הדמות מתוך מקורות מידע (אינטרנט, ראיונות, ספרים, עיתונים ועוד). תוכלו לתאר מאפיינים חיצוניים כמו מראה ומאפיינים פנימיים כמו תכונות אופי. תוכלו להוסיף פרטי מידע כמו היכן הדמות מתגוררת, במה היא עוסקת, מהם התחביבים שלה, מהם ההישגים שלה. תוכלו להיעזר במארגן גרפי כדי לארגן את החומרים שאספתם (נספח 9).
שלב 3	כתבו כעשרה משפטים או פסקה על הדמות שבחרתם (לפי הנחיות המורה). מסרו את המשפטים שכתבתם למורה לבדיקה.
שלב 4	תקנו את המשפטים לפי הערות המורה במידת הצורך. הכינו פלקט תמונות, מצגת, או כלי דיגיטלי מתאים אחר ובו תציגו תמונה רלוונטית לכל משפט שכתבתם או תמונות שילוו את הפסקה שתציגו בעל-פה.
שלב 5	תרגלו את ההצגה בעל-פה. כחלק מהתרגול אתם יכולים להקליט את עצמכם או להציג את המשימה בפני בני משפחה. רגע לפני ההצגה בעל-פה, בדקו שביצעתם את כל השלבים ושסימנתם ב-✓ את כל המשפטים ברשימה לבדיקה עצמית ('צ'קליסט') כדי לוודא שאתם מוכנים להצגה בכיתה.
שלב 6	הציגו את הדמות בפני המורה וחברי הכיתה. משך ההצגה יהיה בערך 3–5 דקות (כולל שאלות).

מחונן להערכה

למילוי על-ידי המורה

שם התלמיד/ה: _____ הכיתה: _____

שם הדמות: _____

הערכה אישית

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה
דרישות המשימה – באיזו מידה יש התאמה לדרישות המשימה, למשל יש כעשרה רמזים שקשורים לדמות מלווים באמצעים חזותיים?		
הערכת המורה: _____ _____		

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה
תוכן וארגון – באיזו מידה התוכן שהוצג קשור לנושא ומאורגן באופן ברור והגיוני?		
הערכת המורה: _____ _____		

במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה
אוצר מילים – באיזו מידה אוצר מילים מתאים למשימה ומגוון?		
הערכת המורה: _____ _____		

משימה בעברית דבורה לדוברי ערבית לחטיבת הביניים

במידה מועטה	במידה בינונית	במידה רבה	
			כשירות תקשורתית – באיזו מידה ההצגה בעל־פה ברורה ומובנת והמציג מודע לקהל, למשל הגייה נכונה, קצב דיבור מתאים, הנגנה (אינטונציה) מתאימה, דיבור בקול רם, קשר עין עם הקהל?
הערכת המורה:			

במידה מועטה	במידה בינונית	במידה רבה	
			תקינות לשונית – באיזו מידה הדיבור תקין, למשל התאם דקדוקי, נטיות (השם והפועל), שימוש נכון במילות יחס, בכינויים ובה"א הידיעה?
הערכת המורה:			

סיכום לקראת שיחת משוב

נקודות חוזק: _____

נקודות לחיזוק: _____

משוב לתלמיד/ה: _____

בודקים שלא שכחנו...

קראו את הרשימה לבדיקה עצמית ('צ'קליסט') וודאו שביצעתם את כל שלבי המשימה.

סמנו ב-✓ לאחר שביצעתם	רשימה לבדיקה עצמית
1	בחרתי דמות ואספתי מידע מעניין על הדמות.
2	כתבתי משפטים על הדמות שבחרתי (כעשרה משפטים או פסקה).
3	מסרתי את המשפטים או את הפסקה שכתבתי לבדיקת המורה.
4	תיקנתי את המשפטים או את הפסקה בעקבות הערות המורה.
5	הכנתי פלקט תמונות, מצגת או כלי דיגיטלי אחר שיעזור לי להציג את הדמות בצורה מעניינת (תמונה לכל משפט).
6	תרגלתי <u>בעל-פה</u> את המשפטים (או את הפסקה) המתארים את הדמות באופן שוטף, ברור ובלי שגיאות.
7	אני מוכן להציג את הדמות שבחרתי בפני הכיתה ולענות על שאלות.

הצעה לרשימת אנשים מפורסמים

1. אברהם לינקולן	18. דואה ליפה	35. מסי
2. אופרה ווינפרי	19. דונאלד טראמפ	36. מרילין מונרו
3. אלברט איינשטיין	20. המלכה אליזבת'	37. נארין ביוטי
4. אלכסנדר ריבק	21. הנסיכה דיאנה	38. ניוטון
5. אריאנה גרנדה	22. טיילור סוויפט	39. נלסון מנדלה
6. בטהובן	23. להקת BTS	40. סטטיק ובן אל
7. ביג סאם	24. ליאונרדו דה וינצ'י	41. סטיב ג'ובס
8. ביונסה	25. ליאונרדו די־קפריו	42. עאדל אימאם
9. ביל גייטס	26. מאט דיימון	43. פארס כרם
10. בילי אייליש	27. מארי קירי	44. פיתגורס
11. בלק פינק	28. מארק צוקרברג	45. קולומבוס
12. בנג'מין פרנקלין	29. מוחמד עלי	46. ראיא אבי ראשד
13. ברק אובמה	30. מחמוד דרוויש	47. רונלדו
14. ג'ון סינא	31. מייק טייסון	48. רמבו
15. ג'ורג וסוף	32. מייקל ג'קסון	49. שייקספיר
16. ג'סטין ביבר	33. מלאלה יוספזאי	50. תום הנקס
17. ג'ף בזוס	34. מסטר ביסט	

מארגן גרפי

דף עזר לארגון המידע

שם הדמות: _____

תכונות אופי:

פרטים כללים על הדמות (גיל, משפחה):

הישגים

תיאור חיצוני:

מקום מגורים:

פרט מעניין על הדמות:

דף תצפית לתלמידים

בזמן ההצגה בכיתה

שם הדמות: _____

שמות המציג/ה: _____

שם התלמיד/ה הצופה: _____

סמנו את המשפטים שהכי מתאימים לדעתכם כדי לתאר את ההצגה שצפיתם בה.

- ☐ ההצגה הייתה מעניינת ומעשירה.
- ☐ הדיבור היה מובן וברור.
- ☐ הדיבור היה בקצב מתאים.
- ☐ ההצגה הייתה בשפה העברית בלבד.
- ☐ התמונות היו מתאימות.

עוד דבר שאני רוצה להגיד על ההצגה:

דף רפלקציה

לאחר שהצגתם את הדמות שבחרתם בפני הכיתה, חשבו על ההצגה שלכם וענו לעצמכם על השאלות האלה:

איך הרגשתם בזמן ההצגה?

ממה הייתם מרוצים?

מה הייתם רוצים לשפר?

מחשבות נוספות
